

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-11-21
Besvaras senast
2017-12-05

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2017/18:182 Taiwan i världen

Taiwan är en relativt ung demokrati men med en remarkabel utveckling, både demokratiskt och ekonomiskt sedan 1980-talet. I dag rankas landet mycket högt när ansedda demokratiinstitut som Freedom House och The Economist Intelligence Unit's Democracy Index granskar landet.

Taiwan kan uppvisa en fantastisk utveckling och har dessutom klarat recessioner och motgångar med fredliga regimbyten och upprätthållen rättssäkerhet.

På grund av den komplicerade historiska kopplingen till Folkrepubliken Kina har Taiwans alla försök att återupptas i världssamfundet Förenta nationerna (FN) nekats utifrån Kinas veto. Taiwan var en av grundarna av FN och satt med i FN:s säkerhetsråd fram till 1971 då president Nixon och ordförande Mao kom överens om att uppta Kina i FN och utesluta Taiwan.

I dag har 23 länder erkänt Taiwan. Länder som USA har högt utvecklade inofficiella diplomatiska förbindelser med Taiwan. Taiwan har också egna inofficiella diplomatiska kontakter i en rad länder, ofta under beteckningen Taipei Mission. Landet har en egen utrikespolitik och ett eget nationellt försvar och alla politiska och ekonomiska avtal förhandlas med den demokratiskt valda regeringen i huvudstaden Taipei. Sverige har inte erkänt Taiwan. Detta trots att Sverige nyligen erkände Palestina, ett land som varken har kontroll över sina gränser, kan uppvisa ett demokratiskt statskick eller har en rimlig statsbildning.

Taiwans ostracism tar sig ett särskilt illustrativt uttryck i New York där Taiwanesiska medborgare förvägras tillträde till FN-byggnaden. För att besöka byggnaden och ta den guidade tur som erbjuds för 22 dollar krävs ett id utfärdat av en medlemsstat eller observatörsstat. En taiwanes förväntas i praktiken visa upp ett kinesiskt id-kort från Folkrepubliken Kina. Detta blir särskilt graverande då det medför att taiwanesiska journalister inte kan bevaka FN-möten utifrån sin nationella behörighet.

Utöver det gjorde sig Kinas inflytande påmint under våren 2017 då Taiwan förvägrades sin observatörsstatus i World Health Association (WHA), beslutsorganet för Världshälsoorganisationen (WHO). Taiwan hade deltagit i WHA under åtta år innan dess och bidragit till världshälsan utifrån sina resurser

och sitt engagemang.

Detta faktum föranledde mig att den 10 oktober i år ställa en skriftlig fråga till utrikesministern där jag efterfrågade på vilket sätt ministern tänker arbeta i internationella sammanhang för att främja Taiwans deltagande inom internationella FN-organ.

I sitt svar den 18 oktober i år framhåller utrikesministern Taiwans positiva bidrag till samverkan i internationella organisationer där det inte krävs status som stat. Som exempel anger ministern bland annat Taiwans deltagande som expertorgan för luftfart och hälsa.

Exemplet luftfart är särskilt intressant. I september 2013 inbjöds generaldirektören för Taiwans civila luftfartsmyndighet (CAA) för första gången av ICAO:s ordförande att delta i den 38:e ICAO-konferensen som gäst under namnet Chinese Taipei CAA. Taiwans deltagande gavs ett brett välkomnande. Att delta i ICAO är ett viktigt steg för Taiwan. Men för att bättre kunna bidra till regional och global flygsäkerhet är det fortfarande avgörande att Taiwan bjuds in att som officiell observatör regelbundet delta i ICAO. Detta är särskilt viktigt med tanke på att Taiwan utifrån sitt kritiska läge hanterar stora last- och passagerarvolymmer.

Det för alla livsviktiga hälsoområdet som utrikesministern anger som exempel ger skäl till oro. Som anges ovan förvägrades Taiwan våren 2017 observatörsstatus i World Health Association (WHA). I samband med sars epidemin 2003 ställdes Taiwan utifrån sin politiska isolation i ett sårbart läge då WHO:s representanter vägrade kommunicera med landet under utbrottets inledningsskede. Risken med politisk isolation kan ge farliga konsekvenser under förhållanden då internationellt utbyte är livsnödvändigt.

I sitt svar anger utrikesministern att Taiwans deltagande i internationella organisationer ligger i Sveriges och EU:s intresse, men med förbehållet att det ska vara *meningsfullt* då det är positivt för internationell samverkan. För Sveriges del utgör FN, som regeringen uttrycker i utrikesdeklarationen 2016, ”världens viktigaste plattform för internationell fred och säkerhet”.

I början av året röstades Sverige in som icke-permanent medlem i FN:s säkerhetsråd för åren 2017 och 2018. Här anger sig Sverige vilja slå vakt om en internationell ordning där FN och dess säkerhetsråd är kärnan. Med den

utgångspunkten borde det vara högst meningsfullt att ett land med 23 miljoner invånare upptas som medlem i världens viktigaste plattform, kärnan för världssamfundet.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Margot Wallström:

1. Avser ministern att verka för att Taiwan tas upp i FN som fullvärdig medlem?
2. Ser ministern en möjlighet att erkänna Taiwan som stat?
3. Ämnar ministern verka för att Taiwan tas upp som officiell observatör i ICAO?
4. Ämnar ministern verka för Taiwans fullvärdiga deltagande i WHO?

.....

Caroline Szyber (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander